

บทที่ 7

การแปลคำศัพท์ที่มีความหมายหลายนัย

ถ้าเปิดพจนานุกรมภาษาอังกฤษจะพบว่าคำศัพท์ส่วนใหญ่จะมีหลายความหมาย หรือพูดอีกอย่างหนึ่งว่าคำศัพท์แต่ละคำอาจมีความหมายได้หลายนัย โดยความหมายจะแตกต่างกันไปตามบริบท ด้วยสาเหตุนี้จึงทำให้เกิดปัญหาในการแปล ถ้าผู้แปลไม่พิจารณาดู บริบทให้ดีก็อาจเกิดการแปลผิดพลาดขึ้นได้ ตัวอย่างเช่น

1. *The photos of our holiday in Hua Hin haven't been developed yet.*

มีผู้แปลว่า: รูปถ่ายตอนไปเที่ยวหัวหินของเรายังไม่เปลี่ยนแปลงเลย

ควรแปลว่า: รูปถ่ายตอนไปเที่ยวหัวหินของเรายังไม่ได้เอาไปล้างเลย

จากตัวอย่างข้างบนจะเห็นว่าผู้แปลไม่เข้าใจนัยความหมายอื่น ๆ ของศัพท์ คำว่า "develop" แปลไปตามความเคยชินว่า พัฒนา เปลี่ยนแปลงไป โดยไม่ได้พิจารณา บริบทให้ดีว่าเกี่ยวกับเรื่องของการถ่ายรูป ดังนั้น "develop" จึงควรแปลว่า ล้างรูป

2. *She lost her will to live after her close friend's death.*

มีผู้แปลว่า: เธอทำพินัยกรรมหายหลังจากเพื่อนสนิทตาย

ควรแปลว่า: เธอหมดหวังที่จะมีชีวิตอยู่หลังจากที่เพื่อนสนิทของเธอเสียชีวิต

ประโยคนี้ผู้แปลแปลผิดเพราะไปฝังใจว่า will ซึ่งเป็นคำนามแปลว่า พินัยกรรม แต่ความจริงความหมายอื่นของ will คือ ความมุ่งมั่น หรือ ความตั้งใจ ดังเช่นในบริบทนี้

วิธีแปล

ดังได้กล่าวมาแล้วว่า คำศัพท์แต่ละคำมีความหมายได้หลายนัย ดังนั้น ผู้แปลควรพิจารณาดูเนื้อความหรือบริบทของประโยคหรือข้อความที่จะแปลอย่างรอบคอบ ระมัดระวัง อย่าไปยึดติดอยู่กับความคุ้นเคยและแปลไปอย่างที่เคยแปลซึ่งจะทำให้เกิดข้อผิดพลาดขึ้นมาได้ เมื่อใดก็ตามที่เกิดความไม่แน่ใจในเรื่องความหมายก็ขอให้ผู้แปล

ตรวจสอบจากพจนานุกรมทุกครั้งไป เพราะคำที่มีปัญหาเปลือยออกมาแล้วความหมายดูแปลก ๆ อาจจะเป็นคำศัพท์ที่มีความหมายหลายนัยได้

ตัวอย่างคำศัพท์ที่มีความหมายหลายนัย

1. *blue* (adj.)

1.1 เศร้า/เสียใจ

I always feel blue when the sun sets.

ฉันมักจะรู้สึกเศร้าเมื่อยามพระอาทิตย์ตก

1.2 ลามก

Some say Thai jokes are a bit blue.

บางคนกล่าวว่า ตลกไทยเป็นตลกลามก

1.3 ดนตรีประเภทหนึ่ง (noun - เป็นรูปพหูพจน์เสมอ)

I like the blues.

ฉันชอบเพลงบลู

1.4 อย่างไม่คาดฝัน (สำนวน out of the blue)

He arrived completely out of the blue.

เขามาโดย (ที่เรา) ไม่คาดฝัน เลย

2. *body* (n.)

2.1 ส่วนลำตัว/ตัวถังของเรือบิน/รถยนต์

The Boeing 747 has a wide body.

เครื่องบินโบอิง 747 มีลำตัวกว้าง

2.2 ซากศพ

Several bodies from the wrecked ship were washed ashore.

ซากศพหลายศพจากเรือแตกถูกพัดมาเกยฝั่ง

2.3 เนื้อหาส่วนที่สำคัญของข่าว

A piece of news has a lead and a body.

ข่าวชิ้นหนึ่งประกอบด้วยบทนำข่าวกับเนื้อข่าว

2.4 ร่างกาย

We wear clothes to keep our bodies warm.

เราสวมใส่เสื้อผ้าเพื่อทำให้ร่างกายอบอุ่น

3. confidence (n.)

3.1 ความเชื่อมั่นในความสามารถ

He lacks confidence in himself when he appears in public.

เขาขาดความเชื่อมั่นในตนเองเมื่อปรากฏตัวในที่สาธารณะ

3.2 ความศรัทธา ความไว้วางใจ ความไวใจในคนอื่นหรือสิ่งอื่น

They have no confidence in the computer system.

เขาไม่มีความไว้วางใจระบบคอมพิวเตอร์

3.3 ความลับ

The girl exchanged confidences about their boyfriends.

เด็กผู้หญิงแลกเปลี่ยนความลับเรื่องแฟน ๆ ของเธอ

3.4 บอกความลับ

He took her into his confidence and told her the whole truth.

เขาบอกความลับและความจริงทั้งหมดให้เธอทราบ

4. critical (adj.)

4.1 สำคัญมาก

This was a critical moment in his career.

ตอนนี้เป็นเวลาที่สำคัญมากในอาชีพของเขา

4.2 สาหัส / อันตราย

He was taken to hospital because his condition was critical.

เขาถูกนำส่งโรงพยาบาลเพราะอาการสาหัส

4.3 แสดงความคิดเห็นอย่างรุนแรง

He was highly critical of the government's policy.

เขาวิพากษ์วิจารณ์นโยบายรัฐบาลอย่างรุนแรง

5. *deliver* (v.)

5.1 ส่ง

The postman delivers letters everyday.

บุรุษไปรษณีย์ส่งจดหมายทุกวัน

5.2 บรรยาย / ปราศรัย

He delivered an interesting lecture on Thai history at the seminar.

เขาบรรยายเรื่องประวัติศาสตร์ไทยในสัมมนา

5.3 ช่วยทำคลอด

The co-pilot and the steward delivered a baby girl in mid-flight.

ผู้ช่วยกัปตันและพนักงานต้อนรับชายช่วยทำคลอดทารกเพศหญิงในระหว่างเที่ยวบิน

6. a. *fair* (adj.)

6.1 ยุติธรรม

You must be fair to both sides.

คุณต้องยุติธรรมต่อทั้งสองฝ่าย

6.2 ดีพอใช้

His knowledge of English language is fair.

ความรู้ภาษาอังกฤษของเขาพอใช้ได้

6.3 ผิวขาว/ผิวสีอ่อน

Unprotected fair skin gets sunburned quickly.

ผิวขาวที่ไม่ได้ปกป้องถูกแดดเผาง่าย

b. fair (n.)

6.4 การแสดงสินค้า

I bought many books at the Chula book fair.

ฉันซื้อหนังสือหลายเล่มจากงานหนังสือจุฬาฯ

6.5 งานออกร้าน

The Thai Red Cross fair is usually held in January.

งานกาชาดมักจะจัดในเดือนมกราคม

7. figure (n.)

7.1 ตัวเลข

Her income is in six figures.

รายได้ของเธอเป็นตัวเลขหกหลัก

7.2 จำนวน

According to the research, there are high unemployment figures.

จากผลการวิจัย มีจำนวนคนตกงานสูง

7.3 รูปร่าง

She is doing exercises to improve her figure.

เธอออกกำลังกายเพื่อทำให้รูปร่างดีขึ้น

7.4 บุคคลสำคัญในแขนงใดแขนงหนึ่ง

The late President Yitzak Rabin was one of the leading political figures of Israel.

อดีตประธานาธิบดี ยิตซัค ราบิน ผู้ล่วงลับเป็นบุคคลสำคัญทางการเมือง
คนหนึ่งของอิสราเอล

8. host (n.)

8.1 เจ้าภาพ

Since his father was still abroad, **he acted as host** at the dinner party.

เพราะว่าพ่อของเขายังอยู่ต่างประเทศ เขาก็เลยต้องเป็น**เจ้าภาพ**งานเลี้ยงอาหารเย็น

8.2 พิธีกรรายการวิทยุ, โทรทัศน์

Jack is a famous talk show **host**.

แจ๊คเป็น**พิธีกร**รายการพูดที่มีชื่อเสียง

8.3 ประเทศเจ้าภาพ

Thailand was the **host** country for the World Bank meeting in 1991.

ประเทศไทยเป็น**ประเทศเจ้าภาพ**ในการประชุมธนาคารโลกในปี ค.ศ. 1991

9. ill (adj.)

9.1 ป่วย

David was **ill** when he returned from upcountry.

เดวิด**ป่วย**เมื่อเขากลับมาจากต่างจังหวัด

เมื่อใช้ในความหมายอื่น ๆ นอกจากป่วย

9.2 There's a lot of **ill feeling** (= jealousy, anger, etc.) about her being promoted.

มีการ**อิจฉาริษยา**เกี่ยวกับเรื่องที่ได้เลื่อนตำแหน่ง

9.3 If a black cat crosses your path, it's considered **ill omen**.

ถ้าแมวดำวิ่งตัดหน้าไปถือว่าเป็น**ลางร้าย** (โชคร้าย)

10. party (n)

10.1 งานเลี้ยงสังสรรค์ เช่น งานเลี้ยงวันเกิด (a birthday party)

งานเลี้ยงแต่งงาน (a wedding party) เป็นต้น

she will have a **party** at her house before she moves out.

เธอจะจัดงาน**เลี้ยงสังสรรค์**ที่บ้านก่อนที่จะย้ายออกไป

10.2 พรรคการเมือง (a political party)

The Prime Minister came from the Labour Party.

นายกรัฐมนตรีมาจากพรรคแรงงาน

10.3 กลุ่มคนที่มารวมตัวเพื่อทำกิจกรรมบางอย่าง เช่น ท่องเที่ยว เป็นต้น

The special bus was full of a party of tourists.

รถเมย์พิเศษเต็มไปด้วยกลุ่มนักท่องเที่ยว

10.4 คนหรือกลุ่มคนที่เกี่ยวข้องกันในการโต้แย้ง หรือการตกลงทางกฎหมาย

The two parties cannot agree on legal issues.

ทั้งสองฝ่ายไม่สามารถตกลงกันได้ในประเด็นด้านกฎหมาย

11. operation (n.)

11.1 ปฏิบัติการ

U.S. soldiers performed important military operations in Bosnia.

ทหารสหรัฐฯ ปฏิบัติการทางทหารครั้งสำคัญที่บอสเนีย

11.2 การผ่าตัด

The surgeon is performing a minor operation on her hand.

ศัลยแพทย์กำลังผ่าตัดเล็กที่มือของเธอ

11.3 ส่วนวน in (into) operation หมายถึง กำลังดำเนินการ หรือ กำลังใช้

When does the new traffic law come into operation?

เมื่อไหร่กฎหมายจราจรจะออกใช้

12. to run (v.)

12.1 รับผิดชอบ/ดูแล/จัดการ

She runs the household.

เธอดูแลบ้าน

12.2 เลื้อย

The vine runs over the porch.

เถาองุ่นเลื้อยไปตามระเบียง

12.3 กำลังทำงาน

The engine is running.

เครื่องจักรกำลังทำงาน

12.4 ไหล

Tears were running his face.

น้ำตาไหลลงบนหน้าเขา

12.5 สี (ตก) ของเหลว (ละลาย) เพราะความร้อนหรือน้ำ

If a dye is nonfast, the colour will run when the material is washed.

ถ้าสีย้อมไม่ติด เมื่อนำไปซักสีก็จะตก

13. local (adj)

13.1 ท้องถิ่น ในท้องถิ่น

There are not many doctors in the local hospital.

ไม่มีหมอมากนักในโรงพยาบาลท้องถิ่น

13.2 เฉพาะที่ (ของร่างกาย)

The cyst was removed under local anaesthetic.

ซิสต์ถูกผ่าตัดออกโดยการฉีดยาเฉพาะที่

14. subject (n.)

14.1 หัวข้อ

*He tried to change the **subject** of the conversation **from** politics to sport.*

เขาพยายามเปลี่ยนหัวข้อการสนทนาจากเรื่องการเมืองเป็นกีฬา

14.2 วิชา

Chemistry is my favorite subject

เคมีเป็นวิชาที่ฉันชอบมาก

14.3 พลเมืองของประเทศที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

He denied that he is a British subject.

เขาปฏิเสธว่าไม่ได้เป็นพลเมืองอังกฤษ

15. table (n.)

15.1 ตาราง

The figures in the table show the decrease in this year's profits.

ตัวเลขในตารางแสดงให้เห็นผลกำไรที่ลดลง

15.2 สารบัญ

The table of contents shows the different parts into which the book is divided.

สารบัญจะแสดงถึงส่วนต่าง ๆ ตามที่หนังสือแบ่งไว้

15.3 ล้านบาท *under the table* (of money) เงินสินบน เงินใต้โต๊ะ

They offered me one million under the table if I would vote against the government's plans.

เขาติดสินบนฉันเป็นจำนวนเงิน 1 ล้านบาท ถ้าฉันออกเสียงคัดค้านแผนการของรัฐบาล

timetable (n.) = ตารางเวลาเข้า/ออก ของรถ/รถไฟ/เครื่องบิน (*British English*)
= ตารางสอน (*American English*)

แบบฝึกหัด 7.1

จงแปลประโยคต่อไปนี้ให้ได้ใจความ

1. Some believe that a crow is a bird of **ill** omen.
_____
2. The king always **delivers** the New Year speech of blessing.
_____
3. Two were dead and many were in **critical** condition.
_____
4. I bought a handmade teddy bear at a **fair**.
_____
5. The story is not really **intelligible** unless you know about insects.
_____
6. The **figures** in the stock charge are not clear.
_____
7. My friend recently underwent an **operation** on his appendicitis.
_____
8. The **host** country must provide everything.
_____
9. There are thousands of **bodies** that cannot be identified.
_____
10. A female **militant** was convicted of trying to bomb Los Angeles International Airport.
_____

แบบฝึกหัด 7.2

จงแปลประโยคต่อไปนี้ให้ได้ใจความ

1. The baby who weighed at about 7.5 kilograms was delivered by a caesarian **operation**.

---

2. The program will be broadcast live on Channel 9 with Adisak as **host**.

---

3. The mail is **delivered** two times a day.

---

4. We need more volunteers for the relief **operations**.

---

5. The **figures** of the death toll from the tsunami are up to 5303.

---

6. There are not enough **operation** rooms for all the injured.

---

7. They said nearly 100 **bodies** had been recovered at the beach.

---

8. Her boss had to retire early because of **ill** health.

---

9. Only a skilled surgeon can perform a heart **operation**.

---

10. Martin Luther King was an important political **figure** who wanted equal rights for black people.
